

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTI: DR. RÉVÉSZ IMRE. FŐMUNKATÁRS: DR. SZÁSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

A test feltámadása.

Barth.

„Elvetetik érzéki test, feltámasztatik lelki test” (I. Kor. 15:44a). Pál apostol ebben a mondatban mondja meg először félreérthetetlenül, mit ért ő a holtak feltámadásán s hogy általában miért beszél ő a holtak feltámadásáról, nem pedig csak úgy általánosságban például az Isten teremtő és megváltó erejének fölényéről. Hiszen igaz, a „halottak föltámadása” az ő számára egészen kétségtelenül nem egyéb, mint ennek a szónak a körülírása: „Isten”. Vagy mi egyebet is jelenthetne a húsvéti evangélium, mint azt az egészen megfoghatóvá vált örömhírt, hogy Isten az Úr? Ámde erre a körülírásra és erre a megfoghatóvá levésre nagyon is nagy szükség van. Isten az Úr! Az ember érthetné ezen Isten uralmát a világ fölött, a természet és a történet fölött — s éppen ezzel az istenes gondolattal az ember igen szépen kiterhetne Isten elől. Hiszen én nem vagyok sem a világ, sem a természet, sem pedig a történet — és ha én csak erről az Istenről tudok, az éppen annyit ér, mint hogyha csak valami sorsról tudnék: ezzel az Istennel szemben én csak várakozó, részvétlen, szemlélő álláspontot foglalhatnék el. Igaz, hogy Isten az élet ura is. De az ember ezen is érthetné azt a végtelen életet, amelyet *mi* ismerünk és annak Isten által való feltételezettségét. Ebben a végtelen életben pedig az én életem úgy elvesz, mint egy csöppecske a tenger vizében. Azt, hogy a végtelenség, a dolgok egyetemessége Istenben bírja léte föltételét, kétségtelenül istenes gondolat, de nem olyan, hogy engem magamat tényleg, valósággal le tudna kötni az Isten számára. De hát az Isten *szellem* is és ennyiben az Úr! Úgy van, de éppen ebből meg azt következtethetné az ember, hogy Isten Úr a *maga* világában, amely a szellem világa, mi pedig a mi földi világunkban mégis csak magunkra vagyunk hagyatva. Isten ez esetben Úrunk annyiban volna, amennyiben mi magunk is résztveszünk a szellem életében, amennyiben mi magunk is

szellem vagyunk — ámde minden esetben mily kérdéses, milyen vékony és milyen fogyatékos, mennyire hajszálon függ az a mi egész szellemi létünk, még ha elismerjük is a valóságát! S hát aztán lényünknek minden többi részével — ami nyilván nem szellem, hanem föld, test — hogyan állunk? Isten a *testnek* is ura! Csak ezzel lesz az Istenkérdés akúttá, kikerülhetetlenné. Mert a test az ember, a test én vagyok és ez az ember, ez az Én — az Isten tulajdona. Most nem lehet már többé az Isten elől sehová elbujnom, most nem vethetek többé palástul semmiféle dualizmust, most már nem húzódnom el többé semmiféle olyan valóságba, ahol biztonságban lehetek Isten elől és nem mentegetőzhetem többé semmiféle földi gyöngeséggel. Amikor Isten az én Uram akar lenni, akkor ő éppen ezt a földi gyöngeséget is érti, hiszen éppen én vagyok ez a „földi gyöngeség” és éppen, mint ilyennek kell Istenhez köttetnem, Istenben élnem, Isten előtt megdicsőülöm. A Szellem, tehát nem az én kicsike szellemem és szellemiségem, hanem az Isten szelleme a maga diadalát éppen nem valami tiszta szellemi létben üli, hanem: feltámasztatik lelki test (soma pneumatikon).

Az Isten útainak vége éppen a test föltámadása.

(*Die Auferstehung der Toten*. II. kiadás 115—116. lapok.)

Nagytiszteletű — tiszteletes.

A sok levél között, amelyet a legutóbbi „affér”-em alkalmából igen tiszteletreméltó és nagytekintélyű lelkipásztoroktól kaptam, van egy különösen kedves. Élemedett korú, hosszú évek érdemes munkájára visszatekintő s méltán közbecsülésben álló lelkipásztor írta, aki négy évtized óta szorgalmasokodik az Úr szőlőjében. Igaza van a professzor úrnak — mondja — mindenkiben és hálánkat érdemli; de mégis következtelenséget kell szemére vetnem. — Ugyanis — folytatja tovább — a mult években egy hozzáintézett kérdésemre szíves volt

válaszolni s levelében engem „nagytszteleletű úr“-nak szólított, holott én megmaradok a „tiszteletes“ cím mellett.

Igaza van az én személyében ismeretlenül is tisztelt bátyámuramnak: valóban következetlen voltam. Mentségem csak ez: attól féltem, hogy ő, mint öreg ember, akinek talán káplánja is van, hozzá van már szokva ehhez a cifrább címhez és érzékenyen veszi, ha a szerintem legszebb, de a mai világban kicsinyelni kezdett címmel illetem. Nagyon szépen köszönöm a tanítását, tanulok is belőle. Ezen túl az öreg papokat fogom „tiszteletesnek“ címezni s a fiatalokat „nagytszteleletű“-nek; úgy látszik, akkor lesz velem mindenki megelégedve.

Egészen úgy alakul ennek a két címnek a versengése, mint a tekintetes és nagyságos címeké. Én, ha Budapesten vagyok, ha csak tehetem mindig elmegyek az Arany János-uca sarkára, mert ott egy ujságáros öreg asszony mindig ezzel a megszólítással tisztel meg: Tessék friss lap, *tekintetes* uram. Na — mondok — ez kinézi belőlem az urat. Éppenígy, ha pap volnék, mindig elmennék oda, ahol tisztetes úr-nak mondanak és örülne a lelkem: ez még papot lát bennem.

Mi sokszor emlegetjük, hogy demokraták vagyunk. A demokrácia valóban kétféleképpen érvényesülhet a címeket illetően. Vagy úgy, hogy minden hivalkodó címet megszüntet. Vagy úgy, hogy általánosítja s ezzel értékétvesztetté teszi a magasabb címeket. Az utóbbi mód talán hatásosabb, mert amúgy még visszakívánják a régi címeket, így ellenben elvész azoknak minden ingere. Hatásosabb és mulatságosabb is. Én legalább a munka iránt érzett minden tisztelem mellett is komikusnak találom, mikor a mosónő meg a házmester felesége, megállva beszélgetni, kölcsönösen „nagyságos asszony“-nak címezik egymást.

Ennek a tiszteletreméltó demokráciának köszönhetjük azt, hogy ki-ki olyan címet vehet fel magára, amilyen neki éppen a legjobban esik. Elhihetik tisztetes és nagytszteleletű uraim, hogy ha akarnám, én is hivathatnám magamat „főtiszteleletű úr“-nak, amely címmel sűrűn tisztelnék meg theologus diákok. Pedig ehhez a címhez csak annyi, vagy tán még kevesebb jogom lenne, mint a kollégium egykori érdemes háznagyának, aki községi jegyzőből választatott erre a hivatalra, a neki rendszeresen megadott „nagytszteleletű“ címhez.

Egy páran azt is emlegetik: könnyű nekem, mert én már méltóságos vagyok. Hát tessék elhinni, hogy nem könnyű. Mert ha volna bennem címéhség, nagy fájdalmat okozna az, hogy miért nem vagyok nagyméltóságú, holott külföldön az egyetemi tanárok között sok az excellenc és holott más pályákon az én koromra Magyarországon is eléri némelyek ezt a címet. Higyjék el, hogy ezt a sovárgást

nem lehet kicsinyelni, hiszen régi közmondás és igaz is, hogy evés közben jön meg az étvágy.

Ötven év előtt még a református püspökök nagyra voltak a „nagyságos“ címmel is. Ma már a méltóságost is kicsinynek találják — ha nem is ők maguk, de — némely híveink.

Ha engem valaki „méltóságos“ úrnak szólít, abban nem találok semmi felemelőt. Méltóságos, sőt nagyméltóságú úr 1918 ősze óta nagyon sok és nagyon sokféle ember lett. Ha „professzor úr“-nak címeznék, az már jelent valamit. Éppen így például a püspök urat én szeretem így nevezni és nem „főtiszteleletű úr“-nak, mert ezt a címet ma már sok embernek adják, még — mondom — énnekem is.

Különben, mennél jobban gondolkodom, annál inkább látom, hogy kevesebb cím mindig többet jelent.

Méltóságos, vagy kegyelmes úr? Ilyen van bőven.

Főtiszteleletű úr? Ebből is van még éppen elég.

Baltazár úr. No, ez csak egy van.

K. B.

MEGBESZÉLÉS

A *ius advocatiæ* újabb szabályozása.

Az új községi háztartási törvényjavaslat szövegét közli a „Vármegye“ című közigazgatási lap folyó évi március 20-án megjelent 9. számának melléklete. E szöveg szerint a 45. § ekképen szól: „*Egyházi és felekezeti iskolai terhek*. 1. Ez a törvény nem érinti az egyházak adóztatási jogát. Amennyiben azonban az egyházi, vagy felekezeti iskolai terhek együttesen meghaladják a községi pótdadóalap 20%-át, a követelés 20%-ot meghaladó részének behajtásához nem szabad hatósági jogsegélyt nyújtani. 2. Amely vallásfelekezet egyházi és felekezeti iskolai terheit ennek a törvénynek hatálybalépésétől számított három év alatt országosan egységes alapon akként nem rendezi, hogy ezek a terhei az 1. bekezdés korlátai között maradjanak, azoknak a vallásfelekezeteknek egyházi és felekezeti iskolai terhei behajtásához három év múltán mindaddig nem szabad hatósági jogsegélyt nyújtani, amíg a kívánt rendezés meg nem történt.”

Mit jelent ez?... A *ius advocatiæ* új szabályozását, helyesebben a megszorítását. Az állami omnipotentia elvének érvényesítését, ámde a mindenható isteni gondviselés szeretete és képességei nélkül. Egy újabb támadást az egyházak ellen, amely azonban létalapjában csak a protestáns egyházakat érinti, azok közül is nagyobb erővel a falusi egyházakat ott, ahol valamelyik protestáns felekezet a lakosság nagyobb százalékát teszi. Látszólagos egyenlő elbánása szemfényvesztés csupán. A róm. kath. egyház u. i. már szervezeténél fogva is nemesak

könnyen megoldhatja az egész országon életbe-
léptetendő egységes adóteherviselést, hanem
neki valósággal elég is lesz a törvényben kon-
templált adó egyházi és iskolai terheinek vise-
léséhez. A róm. kath. egyház terheit u. i. a
kegyurasági terhek útján az ország többi más-
vallású polgárai is viselik, azonkívül az állami
eredetű birtokai, a főpapi, káptalani javak,
továbbá a vallási és tanulmányi alapok mind a
róm. kath. egyház vallási és kulturális céljait
segítik elő. Itt volna az ideje ezt a középkorból
származott igazságtalan és indokolatlan előnyt
kiegyenlíteni. Addig azonban, amíg az állami
mindenhatóság ennek a szabályozásába bele-
nyúlni nem mer, miként merészel a protes-
tantizmus híveinek önként vállalt terheinek
kívülről való szabályozásába ennyire bele-
nyúlni? Ott, ahol a lakosság többségét akár
reformátusok, akár evangélikusok alkotják, *sehol
sem lesz elég* az egyházi és iskolai terhek fede-
zésére a községi adóalap 20%-a. **Az** én egyház-
községem népes, a reformátusok száma a lakos-
ság 90%-a. Egyházi adókiivetésünk 55%-ának
behajtásától vonná el a szóbanforgó tervezet
a hatósági jogsegélyt. Ki fogja adni ezt az
55%-ot? Ki fogja megmondani, hogy a kiivetés
100%-ából élő egyházközség, hogyan fogja
magát annak 45%-ából fenntarthatni, amikor
18%-ot tesz ki az a közteher, amit az egyház
tanítói nyugdíjárulék, adók és felsőbb egyházi
járulékok, egyszóval közterhek címén ki kell
hogy fizessen, minek következtében mostani
adókiivetésének csak 27%-a állana tehát ren-
delkezésére. Vajjon a protestáns egyházközségek
kiadásainak fedezetlenül maradt részét az adó-
esökkentési segélyek megfelelő mértékben való
utalványozása által gondolja a törvénytervező
fedezni? Más út u. i. nem áll rendelkezésére,
mert iskoláinkat az állami követelményeknek
megfelelő módon fönt kell tartanunk, nem is
akarunk lemondani róluk, viszont az állam
hozzájárulása nélkül nem is lehet. Ugyancsak
a törvényjavaslat szerint a községek új terhet
nem vállalhatnak, mégha tételes törvény köte-
lezné is őket rá. A protestáns egyházközségek
központi kasszájába sehonnan sem fog befolyjni
adó, mert nem lesznek olyan egyházközségek,
amelyek a maguk szükségleteinek fedezésére
fel ne használnák a kivethető mennyiséget.
Nem hiszem, hogy a törvénytervező a szükséges
adóesökkentési segélyek állami forrásból való
utalványozására gondolt volna. Ha tehát ebben
a tervezetben rosszakaratot nem akarunk látni,
a teljes tájékozatlanságot és megfontolatlanságot
kell abban felismernünk. Ahol u. i. református
véreink városban, vagy falun, de kisebbségben
lagnak s összes állami adójuk a községi adóalap
egyötödét, vagy még kevesebbet teszi ki, e
szabályozás mellett akár százszázalékos egyházi
adót is kivethetnek. Ahol azonban a református
hívek egyházi adója a községi adóalap 70—80
százalékát teszi ki, ott legfeljebb 25—28%-os
lehet az egyházi adókiivetés. Ezt a százalékot

pedig 10%-os vagyoni adó és a személyi adó
kivetése által már eléri. Teljesen egyenlőtlen
lehetőségeket nyújt tehát ez a terv s így saját
céljának sem felel meg. Avagy úgy gondolja a
tervező, hogy a minoritásban lakó hívek fizet-
sék meg a majoritásban lakó hívek nagyobb
szükségletét? Vagy hogyan is számított? Tett-e
számítást egyáltalán? Ma, amikor szerves re-
formok alkotásától tartózkodni kell, amikor
minden rázkódtatás kerülendő, éppen ma van
alkalmas idő arra, hogy a protestáns autonó-
miába és egyházközségeinek szövetvényes adó-
ügyeibe csak úgy kapásból szóljon bele a tör-
vényhozás?!

Videant consules!

Gönczy Béla,

vésztői református lelkész.

Az Úri Ima.

Sok minden más különlegesség között vala-
mikor a Miatyánk ezerféle elmondását is szóvá-
tettük, megjegyezvén, hogy éppen ez az ima az,
amelynek *egyöntetősége* forraszthatná össze a
protestánsokat. Kifogásoltuk, hogy valahány
káplán, hitoktató- és parókus lelkész van, mind
iparkodik saját elgondolását, módosítását ér-
vényre juttatni, elfeledkezvén, hogy a Máté 6,
9—13. verseiben *magá a Jézus szól hozzánk, hát
igen nagy önbecsülés kel? ahhoz, hogy valaki az
eredetét tökéletesítse!*

Elég későn ugyan, de mégis történt valami!
Az egyik egyházkerület figyelmeztette a tan-
ügyi személyzetet, hogy az Úri imádságot betű-
ről-betűre és egyöntetűen a Máté 6, 9—13. sze-
rint kell *tanítani* (következésképpen a szószé-
ken, temetésekben stb. is úgy kell elmondani),
hiszen a lelkész, kántor itt is *tanít!*

Nem akarunk más réjtjébe rendet vágni, de
meg kell mondani, hogy nem ártana erélyes kéz-
zel megfogni a száguldó pegazusok gyeplőjét és
(akár fegyelmileg is) gátat vetni annak a szaba-
dosságnak, amelyben különösen a modernizáló
ifjúúriások szenvednek a közös imádság által
megteremtendő közös áhitat mérhetetlen ká-
rára. Mert a gyülekezet tényleg a Máté 6, 9—13.
szerint tudja a Miatyánkot. A legtöbb prédi-
kátor pedig ugyancsak cifrázza ám!... Ennek
következménye, hogy az *Úri ima együttes el-
mondása sehogy se sikerül!*...

Leírok egy modernizált Miatyánkot, elret-
tentő példaul. Budapesten szedtem össze: Mi
Atyánk, Isten, ki vagy a magasságos mennyek-
ben, szenteltessék meg a Te drága nagy neved!
Jőjjön el a Te örök országod, legyen meg a Te
szent akaratod, valamintégesen a mennyekben,
szintúgy itt, ezen a földi sárteken is. A mi min-
dennapi kenyerünket add meg — kérünk — ma
is. És bocsássad meg a mi súlyos bűneinket,
aminthogy mi is megbocsátunk az ellenünk
vétközteknek. És ne vigy bennünket a kísér-
tésbe, ellenben szabadíts meg mindnyájunkat a

gonosztól, mert Tied az egész ország, meg a hatalom, és az örök dicsőség, mind örökkön örökké, — ámen! . . .

Ez ugyan imádság, de nem az eredeti *Úri ima*. Ennélfogva nagyon is itt az ideje, hogy — néhány száz év után! — megtanuljuk az eredetit, mert ha van *Miatyánk*, hát mondjuk is! Ezt mondjuk! . . . **Ho—nos.**

*

Sajnos, a cikkiró legfeljebb csak annyiban túloz, amennyiben Deák Ferenc szerint Eötvös József túloz. A falu jegyzőjében: egy példányon mutat be minden betegséget. Nem győzzük eleget hangsúlyozni: tessék a *Miatyánkot* olvasni a revideált szövegből! **Szerk.**

Amiből élünk.

(Pótlás.)

A Magyar Bertalan közleményére hosszas töprengés után, — vajjon rázogassuk-e szegénységünk rongyait s azt még némileg takaró, széllel bélelt nyomor-köpenyünket — elszántam magam az alábbi adatok közlésére.

Négy gyermekes, 44 éves lelkipásztor vagyok, 16 éve szolgállok, mint rendes lelkész egy helyen. Családtagok száma eselédén kívül (az nincs) 7, miután kettő már boldogabb helyre költözött. Az államszegély nélküli jó néhány esztendőnek, a háborús évek alatt lecsökkent próventfizetésnek s a 12 éve meg nem szűnő orvosi látogatásnak, gyógyszerrel élésnek, operációnak s anyagi csapásoknak következménye az az ötezer pengő adósság, melynek kamata havi államszegélyemet felemészti s még a családi pótléknak a család mindennapi szükségletére előirányzott összegéből is le-lecsíp. Másfelől pedig ez az adósság meggátol abban is, hogy más, esetleg jobb javadalmú egyházba mehessek, mert ez esetben az itteni híveim által alá támasztott adósságkolosszus, — elveszítvén a támogató pilléreket, — maga alá temetne. Gyermekeimet — bár már kellett volna, középiskolába beadni, nem tudom. Ároni család sarja vagyok, hivatást érezve, ambícióval választottam e pályát; egyházamban a hívek irántam való csodált szeretetében, felsőbb hatóságaim elismerő dicséretét kiérdemelve végzem munkámat és szolgállok a köznek az egyházmegyétől nyert megbízatásokban és világi téren is, ez utóbbin vármegyei törvényhatósági bizottsági tagul választatván be.

Javadalmi tételeim a következők: 830 aranykorona kongrua; lakás természetben, mely úgy értendő, hogy a dűledező, szűk paróchiában csaknem a természetben lakunk s a szél tetszése szerint látogat be családi szentélyünkbe (ennek következménye a sok betegség); terményeim pedig, ha kint a természetben nem kapták meg az esőt, a padlásra kerülvén, ott megkapják pótilletményüket az esőből természetben. Hogy miért nem építünk? Mert ehhez

csak a jóakarát van meg, de tehetség nincs. A mintegy 500 köblös földön gazdálkodó hívek templom és iskola rendbehozása után (melyeket előbbvalónak tartottam) oly nagy adóterhet viselnek, hogy új paróchia építésbe nincs lelkem belekényszeríteni őket, mert ez a mai gazdasági viszonyok mellett a romlást vonná maga után. További javadalmi tételek: 10 hold föld, melyet egyszer a hívek szántanak meg, azaz a közös szántással minden évben egyszer elrontanak; 28 köböl búza, melyből bizony itt sem hiányzik a rosszakarát konkolya és végül 10 öl fa, melynek ugyancsak ki kell adni erejét, hogy fent említett természetbeni lakásomat élvezhetővé tegye.

Ha ily körülmények között a jövőbe nézek, ha tagadnám, se hinné el senkisé, hogy nem örli gond és aggodalom idegeimet enyéim miatt; de mégis munkakedvetem nem veszítve, nézek a jövő elé. Egyetlen erősségem van, mely megtartott eddig s megtartó erősségem lesz ezután is: az apáimtól örökölt és lelkembe idegződött, feltétlen *hit!*

Ez valamilyen formában meg fogja hozni a segítséget. (I. Kor. X. 13.)

KÜLFÖLD

Jézus életéről a bibliai feljegyzéseken kívül igen kevés megbízható adatunk van. A világi, nem keresztyén írók (Plinius, Tacitus, Suetonius, Josephus Flavius) szűkszavú adatai mellett egy igen *érdekes leletről* számol be a „La Vie Nouvelle” 1930. júniusi számában M. Parrot a következőkben:

„M. Cumont néhány nappal ezelőtt tette közzé egy, még 1878-ban megtalált, de egy magán gyűjteményben eddig feldolgozatlanul hevert, márványtáblára irt császári rendelet szövegét. A római császár megtiltja — kegyetlen büntetés kilátásba helyezése mellett — a sírok megsértését. A rendelet végén, utóirat gyanánt, mintegy nem régen történt esetre célzásként a császár kimondottan eltiltja — fejvesztés terhe alatt — a holttest jogosulatlan más helyre vitelét is.

Melyik császárról van itt szó? Cumont szerint teljes joggal gondolhatunk Tiberiusra s az utóirat célzása Palesztinának az ő uralma alatti legnagyobb eseményére, azaz a Jézus halálára vonatkozik, arra a hagyományra, inkább ráfogásra, hogy a tanítványok éjjel ellopták volna Mesterüknek arimathiai József sirboltjába helyezett testét. Ezen eseményről szól a Máté XXVIII. 12—15. s így tett volna Pilátus is jelentést császári urának.

A márványtábla tehát Tiberiusnak e tény következtében kiadott, kőbe vésett és Názáretben kifüggesztett válaszát tartalmazza. Názáretben, mint Jézus szülőföldjén, indokolt volt a császári rendelet kifüggesztése, hiszen „az ács-mester fiát”, a hazájában tisztesség nélkül foga-

dott próféta alakját elég kétség és botránkozás vette körül, (Máté XIII. 53—58.). A názáreti kő-tábla tehát méltó feleletet ad, ha a többi tény nem volna elég a Jézus történetiségét tagadók kalandos feltevésére. Sőt fényes bizonyosságot látszik tenni a legvitatottabb bibliai helyek igazsága mellett, melyek azt állítják, hogy húsvét reggelén Jézus teste már nem volt az arimathiai József sírboltjában." (L'Éducateur Protestant 1930. 8. szám.)

Újfajta vegyes házasság. Az Európát látogató muzulmán egyiptomiak nem egy esetben vittek már hazájukba fehér nőt feleségül. Ezek nem tudván az ottani szokásokat, szívükre hallgatván, elmennek férjükkal az új hazába, hogy azután a legkeservesebb csalódás után meneküljenek, ha tudnak. Egyiptomban például a nőknek joguk alig van a velük mindenben rendelkező férfiakkal szemben. A válást sem kérhetik, míg a férfi egyik napról a másikra elűzheti őket, ha eleget tett egy kis formalitásnak, azaz, ha háromszor tanuk előtt kijelentette: „Elűzlek téged”.

A szovjet Gogoly és Turgényev néhány munkája mellett Shakespeare *minden művét is indexre tette*, mivel azok „csak királyokról és hercegekről beszélnek”.

Különös temetési szertartás. A „Buddhista Szövetség” rendezésében folyt le az állatok ünnepe a tokiói állatkertben elpusztult állatok lelkéért szóló gyásztisztességtétel ez évben is. — Húsz, a legszebb papi díszbe öltözött buddhista pap végezte a szertartást az állatok lelkét rejtő jelképek előtt. Valami ezer, vasárnapi iskolásainknak megfelelő fokon levő s papok vezetése alatt álló gyermek vett részt a végtisztességtételen. Búcsúztatók olvasása mellett áldozatok ajánlottak fel, majd liturgikus imádási formulák hangzottak el. *E ceremonia minden évben végbemegy minden állatkerttel bíró városban.* — A résztvevők nagy többsége a gyermekek s buddhista fiatalemberek soraiból kerül ki, de maguk az állatkertek igazgatói is résztvesznek ezen szertartásokon, mégpedig a nagy és szent dolgokat megillető komolysággal.

(L'Éducateur Protestant után.)

Ford. : dr. Illyés Endre.

HALOTTAINK

Özv. Lengyel Sándorné szül. Demeter Riza, 27 év óta özvegye a csengeri református egyház volt lelkészének, életének 73. évében, egyheti szenvedés után meghalt. — Boldogok a halottak, akik az Úrban halnak meg.

Református községekben minden község-házán készülő okmányra árvabélyeget! Egy-két fillérből hegyre várat így építhetünk.

KÜLÖNFÉLÉK

A boldog feltámadás reménysége alatt idvességes húsvéti ünnepeket kívánunk kedves olvasóinknak!

Az Országos Protestáns Sajtószövetség magas színvonalú ünnepélyt rendezett március hó 28-án Hajdúböszörményben. Az ünnepélyen dr. Uzonyi György egyházközségi főgondnok mondott megnyitót. Az ünnepély fénypontja Dr. Baltazár Dezső püspök beszéde volt. Verséből felolvasott ifjú. Szász Károly költő s az igen szépen sikerült sajtóünnepélyt Bartha László esperes zárószavai rekesztették be. Másnap, vasárnap délelőtt a Kálvin-téri templomban Dr. Baltazár Dezső püspök, a Bocskay-téri templomban pedig dr. Erdős Károly egyetemi tanár hirdette az ígét. Istentisztelet után presbiteri díszgyűlés volt a városháza nagytermében, ahol a püspököt az egyházközség nevében Bakóczy Endre lelkész és számos küldöttség üdvözölte.

Az Országos Református Tanáregyesület elnöki tisztére az egyesület vezetősége S. Szabó József ny. főigazgatót, a kiváló egyháztörténészt, lapunk igen tisztelt és szeretett munkatársát óhajtotta megnyerni, aki azonban a meg-tiszteltetést — előrehaladott korára hivatkozva — nem fogadta el.

A décsi Református Olvasókör egy év alatt hajlékot építtetett magának s egyhangúlag elhatározta, hogy a vasárnap délelőtti kuglizást, billiárdozást, ping-pongozást nem engedi meg tagjainak. A község előljárósága pedig eltiltotta a vasárnapi kocsmái cigányzenét.

Tisza Imre, a debreceni csapóuccai egyház-rész diakonusa, aki szerény modoráról, evangéliumi mélységű hitéről és szép eredményű munkájáról volt ismert, április 1-vel a kisújszállási egyház és református Ifjúsági Egyesület szolgálatába távozott. A debreceni ifjúság, melyet különös gonddal vezetgetett a szappan-uccai egyházzrészi otthonban, virágvasárnapján megható, kedves ünnepellyel vett tőle búcsút. Változott munkaterületén legyen ugyanannyi, vagy még több áldás!

Református napok Dévaványán. A dévaványai gyülekezet hitének és öntudatának erősítésére március 21 és 22-én „református napokat” tartott. Március 20-án este áhítattal kezdődött a szent munka Máté 11:28 alapján. Szombaton, 21-én reggel 8 órakor Szabó Imre budapest—fasori lelkész prédikált, 9 órától 11 óráig presbiteri konferencia volt, ahol Szabó Imre „A presbiter a közéletben” és Bereczky Albert budapesti lelkész „A presbiter a családjában” címen tartottak előadást. Utána 11 órakor a 18 tagú református tantestület gyűlésén Szabó Imre vezette be az eszmecserét: „Milyen szolgálatot vár egyházunk tanítóitól?” Délután 3 órakor a Nőegyletben a gyülekezet asszonyainak Muraközy Gyula tartott előadást „Mit

tehet a református nő az egyházban?" címen. Este 6 órakor evangélicizációs istentisztelet volt, melyen két beszéd hangzott el. Bereczky Albert „A református keresztyén élet erőssége: az Ige” címen, Szabó Imre „Az adakozásról” szöveget a gyülekezethez. Este fél 9 órakor az intelligencia összejövetele volt, ahol Muraközy Gyula mutatott rá a református intelligencia kötelességeire. Vasárnap délelőtt 9 órakor Muraközy Gyula prédikált „Az igazi házasság”-ról. Utána 11 órakor leventék, eserkészek, gazdasági iskolások, V–VI. elemi osztályosok, iparostanoncok, fiatal emberek és leányok részére Szabó Imre hirdette az Igét a „Talentumok felhasználásáról”. Délután fél három órakor a templomban Bereczky Albert prédikált „A református keresztyén élet erőssége: az imádság” címen, ugyanazon időben a Leánykörben Muraközy Gyula „Az igazi református leány”-ról beszélt. Este fél 5 órakor a református napokat befejező istentiszteleten Szabó Imre „A keresztyén és Bereczky Albert „Mit eselekedjünk?” címen tartottak beszédet és elbúcsúztak a gyülekezettől. Minden alkalommal a hívek zsúfolásig megtöltötték a hatalmas templomot, tanujelét adva égető lelki szomjúságuknak. Teljesség kedvéért meg kell emlékezni a református napokon közreműködő „Bethlen Gábor Kör” dalárdájáról és az Egyházi Vegyeskarról, valamint a presbiterek példaadásáról, akik minden istentiszteleti órán teljes számban jelentek meg. A tartalmilag és formailag egyaránt *mintaszerűen* megrendezett napok áldása bizonyára nem marad el, amit szívből kérünk is Urunktól a megújulás útjára lépett hatalmas ekkleziájának. Vivant sequentes!

Az erdélyi diákok érkezésével kapcsolatban népes értekezlet volt a debreceni egyház tanácstermében, amely örömmel vette tudomásul, hogy a Soli Deo Gloria diákszövetség konferenciájával kapcsolatban 50 erdélyi diák jön városunkba, akik a húsvéti ünnepeket itt töltik. Az értekezlet kimondotta, hogy tiszteletükre szeretetvendégséget rendez. Sajnálattal vesszük lapunk zártakor a hírt, hogy a román hatóságok nem engedték meg az erdélyi diákok átjövetelet.

Elekeió. A húsvéti szent ünnepekre a debreceni református kollégium 230 legátust boesáttott ki.

Debreceni Valláspedagógusok Köre alakult március 26-án a debreceni református egyház tanácstermében, amely körnek tagjai a vallás-tanárok, vallásoktató lelkészek s minden olyan lelkész, akit a valláspedagógia nagy kérdései érdekelnének. A kör tagjai minden hónap első csütörtök estéjén gyűlnek össze egy-egy pedagógiai munka ismertetésére, egy-egy fontos kérdés megvitatására, hasznos tapasztalatoknak egymással való közlésére. Az összejöveteleket gyermekistentisztelet módjára vezett rövid áhitat előzi meg. A kör vezetését Csikesz Sándor egyetemi tanár, adminisztrálását Mezey Béla v. o. lelkész gondjaira bízták a kör tagjai.

Lelkészegyesületi gyűlés Felsőszabolcsban.

A felsőszabolcsi egyházmegye Lelkészegyesülete március hó 12-én tartotta közgyűlését Kisvárdán. Fogarassy Dezső igehirdetése után Kovács Lajos esperes elnöki megnyitójában alkalmi kérdéseinkkel, különösen nyugdíjtörvényünk hiányaival s önálló hitoktatóink jogi helyzetének tarthatatlanságával foglalkozott. Közgyűlés szükségesnek látja e kérdéseknek állandóan napirendtartását mindaddig, míg megnyugtató megoldás létre nem jön. Dr. Nemes Andor Bethlen Gábor igazi jelleméről adott elő. Nagy tetszéssel fogadta közgyűlés Vas Mihály tb. esperesnek a belkörü tűzbiztosításról szóló előadását, melyben az erdélyi egyházkerület eredménye alapján mutatta ki a terv életrevalóságát. E tárgyban felterjesztéssel keresi meg közgyűlés egyházi hatóságainkat. Kiss Lajos kiveszében levő liturgiai szokásainkat ismertette s előadása nyomán örömmel üdvözli közgyűlés az ORLE vállalkozását, mely kiveszében levő liturgiai értékeink összegyűjtésére és megmentésére irányul. Kiss Gyula azon indítványára, hogy a lelkészeknek a külön kereseti adó alól való mentesítése kérelmeztesse, egyházmegyei közgyűlés elé terjesztett. *K. L.*

A konyári lelkészi kör március 26-án, Esztárban tartotta meg szokásos tavaszi értekezletét. Az igen kellemetlen, szeles, hideg időben a paróchia meleg szeretete fogadta a megjelenteket, akik között ott volt a debreceni egyházmegye gondnoka is, ezzel is jelezvén a kör iránt tanúsított jóindulatát. A megjelentek elsőbbséggel gyűltek össze. Veress Bálint elnök imádkozott, Fekete Gusztáv hirdette az igét és dr. Hajdu Gyula intezett buzdító szavakat a megjelentekhez. Istentisztelet után önvizsgálatot tartottak a megjelentek, majd pedig a Püspök atyánk által kitűzött 3 téma körül tartottak megbeszélést. Végül az új istentiszteleti rendtartással kapcsolatos kisebb ügyek és egyesek indítványai kerültek tárgyalás alá. (Beküldetett.)

Új zsinati rendes képviselők. A tiszántúli református egyházkerület szavazatszedő küldöttsége március hó 27-én tartott ülésén bontotta fel az egyházközségek presbiteriumai által beküldött szavazatokat, melyekkel 1 zsinati rendes lelkészi és 1 zsinati rendes világi tagot választottak meg. A zsinati rendes lelkészi tagságra leadatott 520 szavazat, melyből Kolozsváry Kiss László debreceni lelkész, egyházkerületi jegyző, zsinati póttag 458, Szabó János kocsordi lelkész, egyházkerületi tanácsbíró 48, Gönczy Béla vésztői lelkész, egyházkerületi jegyző 8 szavazatot kapott. A zsinati világi rendes tagságra beérkezett 525 szavazat, melyből Kálnoki Bedő Sándor országgyűlési képviselő, középszabolcsi egyházmegyei gondnok 522 szavazatot nyert, szavazatot kaptak még dr. Csáky Lajos és dr. Medve Zoltán. Az elhivatottaknak sok áldást kívánunk a jó munkához!

Uray Sándor előadásai Hajdúböszörményben. Március hó 25–27-én három előadást tartott

Uray Sándor debreceni lelkész, amerikai útjáról. Az elsőt a Kálvineum dísztermében, meghívott közönség számára, hol általában szólott az amerikai életről s a magyarság ottani helyzetéről. Másnap a Kálvineum ifjúságához szólott, a szokásos heti exhortatio keretében, itt az amerikai iskolákat s diákéletet ismertette. Végül harmadnap, a Bocskay-téri templomban, a templomot színültig megtöltő nagyközönség előtt az amerikai egyházi életről tartott nagyobb előadást. Itt adta át a bősörményieknek egy régebben kivándorolt szülöttjük: Kövér Sándor johnstowni alderman (békebíró) és családja üdvözlését, ki az újvilágban igen sokra vitte. Egyházának is főgondnoka, amellet az Amerikai Magyar Ref. Egyelet és a ligonieri árvaház közliszteleiben álló elnöke. A bősörményi hallgatóság meghatva fogadta s meleg szeretettel viszonzta a távolból hozott kedves üzenetet.

Szerkesztői üzenet.

V. M. G. Mindkettőt megkaptam, köszönöm, jönni fognak, de most állandó kézírattorlódásban szenvedünk, rég kiszedett cikkeket nem bírunk leadni, a helyünk nagyon kevés.

Hivatalos értesítés.

Pályázat.

A fegyverneki református egyház pályázatot hirdet kántortanítói állásra. Javadalom: egyháztól 450 P évenként. Háromszobás lakás, megfelelő melléképületekkel és 600 négyszögöl kert. Államsegély. Kötelesség: I—VI. osztályok tanítása, kántori teendők, lelkész helyettesítése, belmisszióban segédkezés, vasárnapi iskola, eserkészcsapat vezetése. Határidő a Néptanítók Lapjában közzétett hirdetés megjelenésétől számított 2 hét. Megjelenés vasárnaponként önköltségen előnyös. Kérvények református lelkészi hivatalhoz küldendők.

TARTALOM: A test feltámadása. (Barth.) — K. B.: Nagytiszteletű — tiszteletes. — Megbeszélés: Gönczy Béla: A ius advocatiae újabb szabályozása. — Ho—nos: Az Úri ima. — Amiből élünk. (Pótlás.) — Külföld. — Halottaink. — Különlélek. — Hivatalos értesítés: Pályázat.

Laptulajdonos: Dr. KUN BÉLA.

Szerezzünk takarékbetétkönyvet

a Kölcsönös Segélyző Egyletnél!

A szövetkezet a betéteket a legmagasabban kamatoztatja s a kamatot fél-évenként a tőkéhez csatolja. Betétként bármikor bármilyen összeg befizethető

Legkisebb betét 1 pengő.

Városi Takaré- és Hitelintézet részvénytársaság

DEBRECEN, CSAPÓ UCCA 4.

Saját tőke:

P 2.900,000

Kölcsönöket:

folyósít előnyös feltételek mellett.

Betéteket:

kedvező feltételek mellett gyümölcsöztet.

Külön Zálogháosztály.

Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság (Budapest)

DEBRECENI FIÓKJA

Ferenc József-út 53. (Hungária palota.)

Alaptőke 12.000,000 P.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával. Takarékbetéteket a legelőnyösebben kamatoztat. Heti betéteket a „Karácsonyi alapon“ gyümölcsöztet. — Vesz és elad valutát, devisát s átutal és kiállít csekket a világ összes piacaira. Kölcsönöket folyósít jelzálogos fedezet mellett. — Sürgőncím: INTERNA.

TELEFON: 9-52.

TELEFON: 8-40.

Gazdák Bankja

Kossuth- és Batthyányi ucca sarok

Kölcsönöket folyósít házakra, földekre. — Betétekre magas

kamatot ad

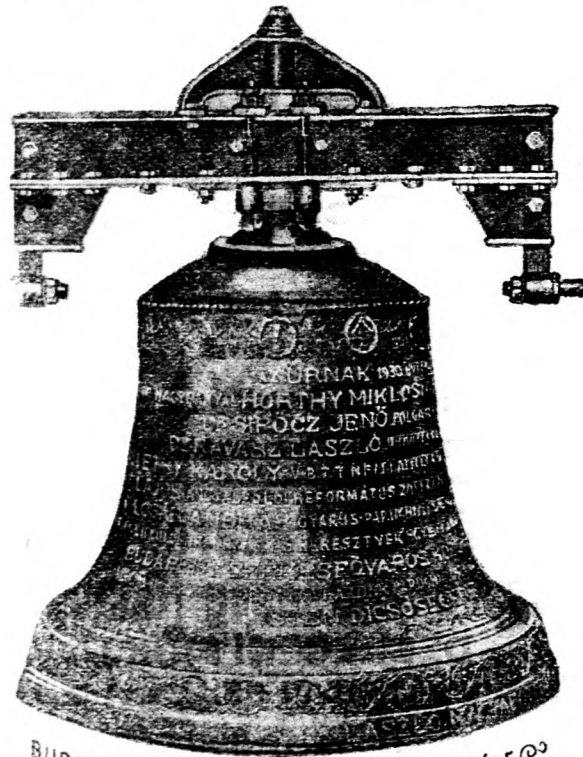
Magyarország aranykoszorús mestere

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang- és ércöntőde, harangfelsze-
relés és haranglábgyár

BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-U. 77. SZ.

Telefon: Aut. 913-53. sz. Költségvetéssel díjmentesen szolgál.

BUDAPEST-ANGYALFÖLDI REF. TEMPLOM RÉSZÉRE
KÉSZÍTETT HARANG, MELYET DR. RAVASZ LÁSZLÓ PÜSPÖK ÚR
AVATOTT FEL.

Előnyös fizetési feltételek. Számos egyházi elismerőlevél

Az 1900. évi párisi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve, 1930. évi nemzetközi vásáron emléklappal kitüntetve.

A budapesti Bazilika 7945 kilogrammos új harangja gyáramban készült.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése
Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

Kitűnő fűtőképességű magyar „Perpetuum“-kályhák.
Magyar gyártmányú zománc-edények,
zsír-bödönök, dísznőllő-kések, husvágó-gépek.
Telefon 6. és 15-48.

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata. 1931-806

A közeli húsvéti ünnepek alkalmával legszebb ajándék!

Dr. Révész Imre: **Imádkozó magyar** című imakönyve a református közönség számára.

	Pengő
Papírkötés, vörös metszéssel	1:20
Egészvásznon, vörös metszéssel	2:20
Párnázott, díszvásznon, vörösmetszéssel	4:50
Párnázott, valódi bőrkötés, aranymetszéssel, tokban	8:40

Konfirmációi ajándékul legalkalmasabb és a magyarországi legnagyobb egyházak által elismerésben részesített és állandóan vásárolt

Dr. Erdős Károly: **Az én vallásom** című kis könyve, ára —66
Harmadik, bővített kiadás. Eddig 38,000 példányban forog közkézen.

Legfinomabb celluloid kötésű, új énekeskönyvek, aranydíszítéssel 11.—
Legkisebb, új énekeskönyvek, legfinomabb bibliapapíron nyomva, igen finom és rendkívül izléses bőrkötésben 14.—

Ezenkívül dísz-zsoltárokban és imakönyvekben óriási választék!

Dr. Halmi János: **Református keresztyén Kis Káté a Heidelbergi Káté alapján.** 1.—

Nagy István: **Debreceni konfirmációi Kis Káté** —20

Dr. Révész Imre: **Öntudatos hit** —60

Dr. Ferenczy Gyula: **Kálvinista Kis Káté** 1:60

Konfirmációi emléklap, egyszínű nyomás —16
" " kétszínű nyomás —12
" " négyszínű nyomás —20

„MÉLIUSZ“
könyv-, zenemű-, papír- és írószerkereskedés
Debrecen, Ferenc József út 26.